

„Hirdessétek a háztetőkről!”

Ma is sokszor halljuk, hogy válságban van a házasság intézménye. Valójában nem a házasság van válságban, hanem az a társadalom, amelyik nem ismeri fel a házasság értékét, elfeledkezik annak értelméről. A házasság ugyanis örök. Katekizmusunkban ezt úgy fogalmazzuk meg, hogy „A házastársi szeretet és élet bensőséges közösségét a Teremtő alapította és vette körül törvényeivel (...). Maga (...) Isten a házasság szerzője.” (KK, 1603)

A házasság tehát nem egy civilizációs képződmény, amely létrejött, amikor az ember fejlődése során szükség volt rá, és amely aztán idővel eltűnik, amikor már nem lesz rá szükség. A házasság nem gyermeke, hanem szülője a civilizációnak. Minden valaha volt emberi társadalom ismerte az emberi kapcsolatok teljes színes palettáját. A társadalmak között voltak lazábbak, amelyek többféle kapcsolatot engedélyeztek és szigorúbbak, amelyek kevesebbet. Egy dologban azonban minden eddigi társadalom megegyezett. Mégpedig abban, hogy kitüntetett szerepet tulajdonított és önálló nevet adott annak a kapcsolatnak, amelyikből új élet fakadhatott, gyermek születhetett. Ez a házasság férfi és nő között, valamint az ezen alapuló család.

Nyugati civilizációnkban egészen a múlt század közepéig a házasság tekintetében a „holtomiglan-holtodiglan, jóban-rosszban” felfogás volt az uralkodó, összhangban a katolikus tanítással. Sokan vagyunk még, akik láttuk ezt működni, és – ami még fontosabb – láttuk *jól* működni. Mára azonban már több generáció is felnőtt úgy, hogy a házasságnak csak egy másik felfogásával ismerkedhetett meg. Az 1960-as években a szexuális forradalom következményeként a házasság új koncepciója kezdett elterjedni és vált napjainkra uralkodóvá. Jobb híján „lelki társ” koncepciónak nevezhetjük ezt, amikor az ember a saját élete kiteljesítéséhez keres maga mellé társat. A cél tehát már nem a „holtomiglan, holtodiglan” tartó szövetség, hanem az önmegvalósítás, amihez a másik személy az eszköz. A kapcsolat – így a házasság is – addig érvényes, amíg az önmegvalósításban az egyén hasznára van. Ha új lelki társra talál, akit adott állapotában még közelebb érez magához, akkor az előző gond nélkül lecserélhető. Akárhányszor és bárkivel, hiszen a lényeg csak az, hogy „egy hullámhosszon legyenek”. Nem kell nagy jóstehetség ahhoz, hogy ez a házasság intézményének a kiüresedéséhez és súlytalanná válásához vezet, ahogy ez a folyamat ma már minden kétséget kizáróan felismerhető.

Ám nem kell bűnnek adni a fejünket, mert a házasság örök. Hadd hangsúlyozzam ismét: a házasság Istentől származik, nálunk, katolikusoknál ezért szentség is.

Társadalomkutatók egy nagyon érdekes jelenségre lettek figyelmesek, amit röviden úgy lehetne összefoglalni, hogy az elit házasságpárti. Egy 20 országra – köztük Magyarországra is – kiterjedő európai kutatás azt az eredményt hozta, hogy minél jobb jövedelmi viszonyokkal, magasabb képzettséggel, magasabb társadalmi státusszal rendelkezik valaki, annál valószínűbb, hogy házasságban él. (Az európai átlag az lett, hogy míg a társadalom legfelső egyötödének 82%-a él házasságban, addig a legalsó egyötödének csak 42%-a köt házasságot.) Ahogy a társadalmi erjedés és romlás is a kulturális elit tagjai között jelentkezik először, úgy – legalább is reménykedjünk benne – a javulás is. Ugyancsak biztató – és amit szintén számtalan nemzetközi kutatás támaszt alá – hogy minden tekintetben a hívő emberek a legelégedettebbek az életükkel és ők élik meg legboldogabban a házasságukat.

Ez azonban felelősséget is ró a társadalmi elitre és a hívő emberekre: akik tudják, mitől válik a házasság boldoggá és tartóssá, ne tartsák meg ezt a titkot maguknak valami rosszul értelmezett illendőségből vagy toleranciából, hanem szeretettel és irgalommal „*hirdessék a háztetőkről*”. Legyenek ők a házasság nagykövetei, nagy szükség van rájuk!

A Biblia számtalanszor hasonlítja Isten és ember viszonyát a házassághoz. A házasság misztérium, amit az ember sosem lesz képes felfogni teljes egészében. Ahogy azt sem, hogy az Isten egy, mégis három személyű. A házasság a földi leképezése az Atya és a Fiú egymás iránti szeretetének, amely szeretet maga is személy: a Szentlélek. Így válik két külön személy, férfi és nő is eggyé a házasságban, és válik ugyancsak személlyé egymás iránti szeretetük a gyermekeikben. Szent Pál igazán szépen írja le ezt a misztériumot az Efezusiaknak írt levelében: *"Ezért az ember elhagyja atyját és anyját, feleségéhez ragaszkodik, és ketten egy testben lesznek. Nagy titok ez, én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom."* (Ef 5,31-32)

Marton Zsolt
váci megyéspüspök
az MKPK Családügyi Bizottságának elnöke